

Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó

Szakosztály jelentése

1978.

A KÖBÁNYAI BARLANGKUTATÓ ÉS HEGYMÁSZÓ SZAKOSZTÁLY 1978. ÉVI JELENTÉSE

Lengyel-barlangi részlet /Lendvay/

Jelentés a Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó Szakosztály 1978.évben végzett munkájáról

Általános statisztikai adatok:

Szakosztályunk az elmúlt évben 4 csoportban összesen 64 fővel dolgozott. MKBT tagjaink száma 1978 december végén más szakosztályokból átjött kutatókkal együtt 44 fő volt. / Nem aktiv tagjainkat az év első felében töröltettük a társulati tagok listájáról/ A beérkezett turajelentések tanúsága szerint 81 turán 153 turanapot teljesítettünk. Ezeken résztvett 824 tag és 219 vendég. Turánkénti átlagléltszám vendégek nélkül 10,17 fő. A turák 78 %-a munkatúra volt. 35 kétnapos, 40 egynapos, egy-egy 16, 10, 6 és 3 napos, továbbá két négynapos tura ill.tábor lett megrendezve. A Szakosztály tagjai között 19 alapfoku, 4 ezüstjelvényes, 1 magashegyi, 1 barlangi turavezető van, és 16 tagunk végzett az elmúlt években alapfoku hegymászó tanfolyamot. 1978-ban 10.700 társadalmi munkórát dolgoztunk. Ennek megoszlása:

- 7610 óra - kutató, feltáró jellegű munkák
- 1440 óra - veszélyelhárítási, magasépítési munkák
- 1050 óra - Róka-hegyi-barlang lezárása
- 600 óra - Kutatóházunk javítása

Kutatómunkák:

Hófehérke - barlang:

Az 1977 végén feltárt barlangot 1978-ban addig a pontig tudtuk nagy pontossággal térképezni, amíg a járatok méretei ezt megengedték. Az év folyamán egy szűkület vésésére fordított 400 óra munka részleges sikerre vezetett, így december hónapban sikerült Bajna Bálintnak a minaddig elérhetetlen alsó szakaszba lejutni és annak térképvázlatát is elkészíteni. Bármennyire biztató is a továbbjutás szempontjából az elért teremből vezető nyelőszakasz, bontásának csak a felső hasadék tágítása után érdemes nekilátni. Bajor Tamás mikrobiológiai szempontból vizsgálta a barlangot. Az 550 minta vizsgálatának részletes leírását, valamint a fellelt mikroorganizmusok felsorolását e jelentés keretében, de külön dolgozatban ismerteti.

Szóllósi-Arany-lyuk és rányelője /Névtelen nyelő

A bejárat alatti eltömődött kürtöt bontottuk át első lépésben a barlang levegőjének gyorsabb cserélődése érdekében. Következő lépésben a Csomópont utáni szűkület tágítása, vésése került sorra, majd az itt rendszeresen 20-30 cm mélységig meggyülő viz azonnali elfolyását oldottuk meg. Fotodokumentációja teljesnek

mondható. A barlang legmélyebb pontján a feltáró kutatás megindult. Az idei évben depponálási nehézségek miatt csak 1,5-2 m³ anyag került kitermelésre. Mivel a deppohelyeket az év utolsó negyedében sikerült kialakítani, nincs akadálya, hogy a feltárás a mélypontra teljes erővel folytatódjon.

A barlang rányelőjével sokat kinlódttunk. Tavaszi táborunk alatt Csapi Dezső, Farkas Béla és társai 5-6 m³ anyagot távolítottak el a meredek falu nyeléből. Tábor végén jól látható volt, hogy egy 15-18 m mély, ember számára járható, ám omlásban elhelyezkedő ferde hasadékbá fognak jutni. A táborot követő esőzés hatására azonban a nem megfelelően biztosított és túl meredek szögben bontott akna szinte teljesen beomlott. Tanulva a történetből jelenleg nagyszelvényben és megfelelő támokkal biztosítva halad a munka.

Rejtett-barlang:

Ezt a kis barlangot próbaképpen bontottuk meg még 1977-ben. Idén 800 vödör anyagot termeltünk ki különösebb eredmény nélkül. Anyagi azonban máris látható, hogy lefelé mélyülő forrásbarlang.

Lengyel-barlang:

Még munkatervünkben sem mertük feltüntetni, hogy nagyszabású havonta történő, 12 hónapon keresztül folytatódó levegővizsgálatra készülünk. Fő gondunk olyan intézmény találása volt, amely biztosítani tudja a laboratóriumot és a szükséges Orset-féle légelemző készüléket a mintavételeket követő 24 órán belül. Mivel 1978 márciusában sikerrel jártak ezirányú tárgyalásaink, örömmel írhatom le, hogy márciustól decemberig 10 hónap mintavételét sikerült elemezni. Az elemzéseket Tihanyi Péter vegyész-üzemévrnök és Bajna Bálint vegyésztechnikus végezték.

Mivel további, még részletesebb vizsgálatokat szeretnénk végezni, valamint műszereket kívánunk a barlangban állandó jelleggel működtetni elkerülhetetlen a barlang lezárása. Ezt célozta a bejárat környékének igen részletes és gondos térképezése úgy a barlangban, mint a felszínen. A lezárásra vonatkozó kérelmünket rövidesen leadjuk az OTVH Barlangtani Intézetének.

Tovább gyarapodott a barlangról készített fotók száma is. Elsősorban 50 méteres mélységben és ez alatt elhelyezkedő szinteken készítettünk felvételeket.

Ajándék-barlang:

Az erős lejtőn elhelyezkedő bejárat miatt körülményes és veszélyes a többmázsás-tonnás kövek eltávolítása. Csörlő felállítása ezen a terepen nem lehetséges. Kutatóink tehát mintegy 3 m³ sziklát

voltak kénytelenek felapritani a barlangból való eltávolítás előtt. Még a nyári munkák kezdetén történt, hogy a barlang alatti meredek lejtőből az esőzések kimostak egy hatalmas sziklatömböt. Szerencsére nem szombat-vasárnap indult meg, hanem hétközben. Így nem veszélyeztette a környéken kirándulókat. A felállított védődeppósort azonban szinte megsemmisítette. A deppókat újra kellett építeni. Bajor Tamás ebben a barlangban is végzett mikrobiológiai vizsgálatokat. Klimamérések is történtek, igaz csak az előző évek adatsorát kiegészítő jelleggel.

Egyéb munkák:

Még 1974 végén 1975 elején adtuk be lezárási kérelmünket a Róka-hegyi-barlangra. Egész őszintén: kérelmünkről már el is felejtkeztünk, amikor megérkezett az OKTH levele, hogy a barlangot le kell zárni. Haladékat kellett kérnünk, mert az év első felében a felgyült munkák miatt nem tudtunk hozzáfogni. A lezárás nagyon sok problémát vetett fel. Aki az utóbbi 1-2 évben látta a barlangot az, jól tudja, hogy hajdani bejárata omlás miatt teljesen megsemmisült, a bejárat feletti lejtő pedig fellazult és állandó lett az omlásveszély. Az október-november hónapban folyó lezárási munkák során 5 m³ sóder, 12 mázsa cement és 200 kg ~~xxx~~betonvas lett beépítve. Jellemző, hogy 8 napon keresztül átlag 15 ember dolgozott a lezáráson, ennek ellenére a második ajtó behelyezése, a külső simitó munkák tavaszra maradtak.

Tavaszi táborunk 10, nyári táborunk 6 ill. 4, téli táborunk 4 napos volt. A négy tábor átlagos létszáma 9,8 fő volt. /Karácsony és Szilveszter közötti téli táborban csak 5 fő vettrészt!/
Veszélyelhárítási munkát végeztünk a IX., Tagló utcában, majd

összesen 40 db szellőzőt falaztunk be a 3 emeletes ház külső-belső frontján. Munkánkkal az IKV messzemenően elégedett volt. Folytattuk a 4630 számú kataszteri egység szakirodalmának gyűjtését és az anyag feldolgozását. Teljes lendülettel dolgozunk a 4610-es kataszteri egység feldolgozásán is.

Lendvay Ákos májusban előadást tartott "Durmitor, a karsztos magashegység" címmel.

A Vándorgyűlésen és a Közgyűlésen 8-8 fő képviselte szakosztályunkat. A Közgyűlésen nyújtották át szakosztályunk kollektívájának a Hermann Ottó emléklapot, ugyanitt jutalmazták Szécsényi Lászlót és Lendvay Ákost.

Az MTSZ megbízásából Lendvay Ákos hegymászó turát vezetett a Pirin-hegységbe. A 16,napra tervezett, s a programot jóval túlteljesítő turán 5 szakosztályi tag is résztvett.

Farkas Béla vezette a hagyományos Fogarasi-főgerinc turát. A 6 fővel mozgó csoport a váratlanul érkező 50-60 cm-es hó és a szokatlan hideg miatt / nappal mínusz 6-10 fok júliusban !//Több hegyipásztor megfagyott, az egyik holttestét a hegyimentők a Negoi-házhoz hozták le / a Negoi-ház és a Bilea-ház közötti szakaszon feladta a turát és levonult a hegyről.

Kutatóházunkat tavaly is feltörték három alkalommal. Helyreállítása, javítása sok időnket rabolta el.

Az 1978-as évet -hasonlóan az előzőekhez - sérülés, baleset nélkül zártuk.

Csoportélet, klubélet:

Tudott dolog, hogy szakosztályunk minden hét csütörtökjén tartja klubnapját 18 és 22 óra között. Így volt ez az idén is, legalábbis az első félévben. Augusztus hónapban azonban a Kőbányai Ifjúsági Ház tatarozás miatt bezárt, -tagjaink többsége is külföldön ill. táborban volt - majd teljesen váratlanul nem nyitott ki szeptemberben. Mivel erről bennünket senki nem értesített, felszerelésünkhöz sem tudtunk hozzáférni. Körlevelet kellett tagjainknak küldeni, hogy klubestjeink ezentúl a Szövetség helységében lesznek megtartva. Bizony volt már október közepe mikorra helyreállt a szokásos rend s újból 25-29 fő jött össze csütörtökönként.

Az első félévben Dr Dénes György 4, Dr Kordos László 5 előadást tartott klubunkban. Elhangzott ezenkívül 9 saját előadás is. Sajnos az év második felében kizárólag a szokásos biztonságtechnikai előadások megtartására volt lehetőség.

Kapcsolataink változatlanok. Elsősorban a tatabányai "Vértess László", a dorogi "Kadic Ottokár" és az FTC kutatóival működünk együtt.

Ebben az évben is a szakosztály "öregjei" emelkedtek ki teljesítményükkel. Különösen hasznos munkát végzett Szécsényi László Tihanyi Péter, Gáspár József, Stock Gábor és a fiatal Bajna Bálint.

Budapest, 1979 január

.....
Lendvay Ákos
szakosztályvezető

Róka-hegyi-barlang. A munka indulása előtt / Lendvay/

Róka-hegyi-barlang. A bejárat közelről. /Lendvay/

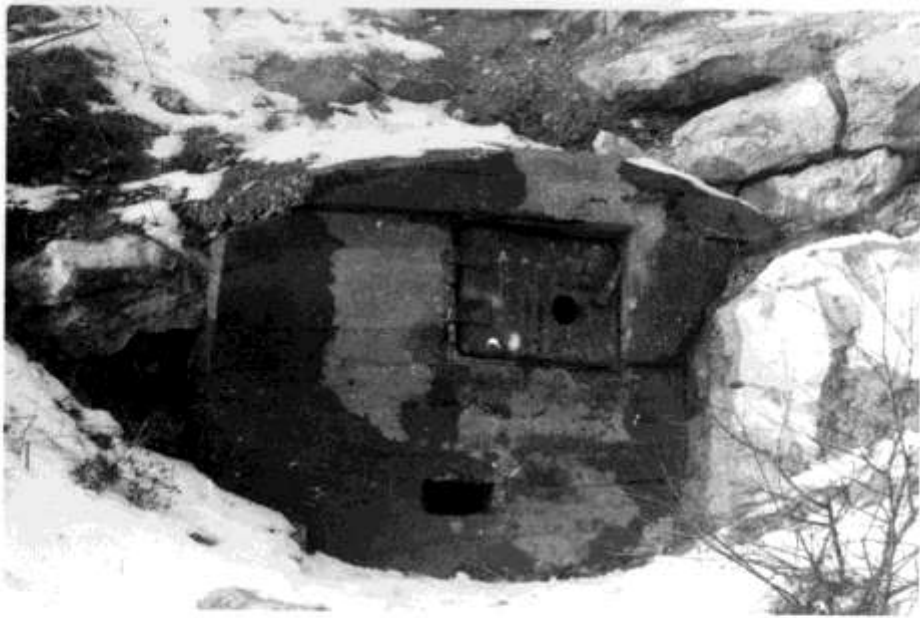

Róka-hegyi-barlang. Alakul a bejárat formája /Tihanyi/

Róka-hegyi-barlang. Készül a felsőrész zsaluzása. /Tihanyi/

Róka-hegyi-barlang. A barlang bejárata kialakítva /Lendvay/

Róka-hegyi-barlang. A bejárat távolról /Lendvay/

Táboraink 1978-ban

Tavaszi kutatótábor: Tatabánya-alsó április 01-11-ig

Részvevők: 15 fő Táborvezető: Lendvay Á.
Gáspár J.

A Szöllősi-Arany-lyukban 4 fő tevékenykedett. A barlang szellőzését, a munkahely megközelítésének körülményeit javították eltömődött járatok átbontásával, vésésével. Rányelőjénél heten dolgoztak és kitermeltek 6 m^3 anyagot. A tábor végén már látható volt egy függőleges hasadék mintegy 15 m mélységig.

A Hófehérke- és Vértés László-barlangban naponta mérte a hőmérsékletet 2 fő. Ugyancsak a Hófehérke-barlangban felmérést végzett 2 fő. Térképét elkészítették.

Nyári kutatótábor: Tatabánya-alsó július 26-31-ig

Részvevők: 7 fő Táborvezető: Földi Tibor

A Szöllősi-Arany lyukban nagy teljesítménynek könyvelhető el a körülményes deppózási lehetőség miatt a kitermelt $1,5-2 \text{ m}^3$ anyag. A tábor második felében egy hirtelen jött felhőszakadás, majd az ezt követő kétnapos eső kissé barátságatalanná alakította a bontási pontot, ezért a bontóbrigád átvonult a Rejtett-barlanghoz. Kétnapi munkával 400 vödör kitöltés került ki erről a helyről. A felhőszakadást és a kétnapos esőt követően július 31-én Földi Tibor ellenőrizni indult a Hófehérke-barlanghoz. Leereszkedett az ún. "alsó hasadék" tetejéig, s ott döbbenetesen észlelte, hogy a hasadékban áll a víz. Jelenlegi ismereteink szerint ez kb. 10 méteres vizoszlopot jelent.

Augusztus 6-án Földi Tibor ismételten Tatabánya-alsóra utazott a Hófehérke-barlang ellenőrzésére. A hasadékból a víz teljesen eltűnt, s a terembe levilágítva sem észlelt már vizet. A kb 70 m^3 víz hét nap alatt levonult a jelenleg még ismeretlen szakaszokon keresztül.

Nyári kutatótábor: Pilis-hegység Ajándék-barlang aug 4-7-ig

Részvevők: 6 fő Táborvezető: Csapi Dezső

A barlang alatti deppósört egy sziklaomlás teljesen szétrombolta. Ideiglenes helyreállítása teljesen felemésztette a tábor első napját. A továbbiakban a barlang végén lévő omlásból mázsás köveket szedtek ki és daraboltak kiemelhető méretűre. Kitermeltek 3 m^3 sziklát.

Téli kutatótábor: Tatabánya-alsó december 27-30-ig

Részvevők: 5 fő Táborvezető: Bajna Bálint

Az egész évben rendszeresen folyó vésés nem vezetett eredményre

a Hófehérke-barlangban. A szakosztály " legkisebb " embereiből szervezett brigád egy utolsó kétségbeesett kísérletet tett az elmúlt év végén a továbbjutás érdekében. Munkájukat részleges siker kísérte. A tábor utolsó napján Bajna Bálintot sikerült " letaposni " a hasadékon keresztül, igaz feljönnie már csak fehérműben sikerült.... Kutatótársunk térképvázlatot készített majd fotót az általa elsőként bejárt tererről.

Budapest, 1979. január

Gáspár József
.....
Gáspár József
szakosztályvezető h.

K l i m a m é r é s e k

1978 április

<u>Hőföhérke-bg</u>	<u>o2</u>	<u>o3</u>	<u>o4</u>	<u>o5</u>	<u>o6</u>	<u>o7</u>	<u>o,8</u>	<u>o,9</u>
Felszin	-	7,0	12,5	12,1	8,5	7,2	12,5	12,0
Agyagfal	-	7,3	7,5	7,45	7,5	7,25	7,25	7,25
		97%	97,5%	98%	99%	98%	98%	98%
Vértes László								
barlang								
Felszin	9,6	12,0	12,6	12,8	8,5	7,2	12,5	12,0
Bejárati ak- nák alja	6,8	7,0	7,0	7,0	6,75	6,75	7,0	7,0
Nagyterem	8,2	7,5	8,5	8,5	8,25	8,25	8,25	8,5
	99%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Cseppköves kürtő	8,7	8,7	9,0	8,75	8,75	8,75	8,75	8,75
Szifen végpont	9,5	8,6	8,75	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5

Tizedes beosztású hőmérők. Fokok celsiusban!

KLUB RENDEZVÉNYEI CSAK ÉRVÉNYES
AGSÁGI IGAZOLVÁNNYAL LÁTOGATHATÓK!
YERE, LÉGY TE IS TAGJA KLUBUNKNAK!

SZERETETTEL VÁRUNK:
VEZETŐSÉG

műsorváltoztatás jogát fenntartjuk.

PATAKY ISTVÁN
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS IFJÚSÁGI HÁZ

Köbányai

Ifjúsági

Klub

1102 BUDAPEST
HALOM UTCA 37/A
TELEFON: 136-879

'78

F E B R U Á R
havi program

1. SZERDA

18—22 óráig: **Középiskolás Klub**
Vidám farsangi műsor.
(Vetélkedő, disco, tombola.)

2. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **JUVENTUS-táncest**
19—22 óráig: **Barlangász Klub**

9—11, 3. PÉNTEK

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
17—19 óráig: **Gyermekműhely**
18—22 óráig: **Ifjú Gárda Klub**

4. SZOMBAT

19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Közreműködik: a **JAM** együttes

6. HÉTFŐ

18—22 óráig: **Kultúrfelelősök Klubja**
18—19 óráig a március havi programok
és egyéb aktuális témák megbeszélése.
19—21 óráig filmvetítés.
21—22 óráig tánc.

9—11, 7. KEDD

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
18—23 óráig: **Express Klub**

8. SZERDA

18—22 óráig: **Irodalmi Presszó**
a **Nyitvatermő** együttes műsora.

9. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **Juventus táncest**
19—22 óráig: **Barlangász Klub**
Fogarasz 77, előadó: **Lendvay Ákos**

9—11, 10. PÉNTEK

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
17—19 óráig: **Gyermekműhely**
18—22 óráig: **Ihász farsang**
Az Ihász Dániel Szakközépiskola rendezvénye.

11. SZOMBAT

15—18 óráig: **Gyermektáncház**
Közreműködik: a **BORÓKA** együttes zenekara
19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Közreműködik a **JAM** együttes

13. HÉTFŐ

18—20 óráig: **A nőgyógyász válaszol**
Ismeretterjesztő előadás.
Utána: beszélgetés a témáról.

9—11, 14. KEDD

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
18—23 óráig: **Express Klub**

15. SZERDA

19—22 óráig: **A Colorádo Grand Canyonja**
Rockenbauer Pál vetítéssel egybekötött
előadása.

16. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **Rongyosbál**
19—22 óráig: **Barlangász Klub**

9—11, 17. PÉNTEK

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
17—19 óráig: **Gyermekműhely**
18—22 óráig: **Ifjú Gárda Klub**

18. SZOMBAT

19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Közreműködik: a **JAM** együttes

20. HÉTFŐ

18—22 óráig: **Sport Klub**
Emlékeztető ökolívó mérkőzések:
Füzesi László vetítéssel egybekötött
élménybeszámolója.

9—11, 21. KEDD

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
18—23 óráig: **Express Klub**

22. SZERDA

19—22 óráig: **Filmvilág**
(Filmvetítés, beszélgetés.)
19—22 óráig: **Barlangász Klub**
Osztrák jégbarlangok.
Előadó: **Dénes György**

23. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **JUVENTUS táncest**
19—22 óráig: **Barlangász Klub**

9—11, 24. PÉNTEK

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
17—19 óráig: **Gyermekműhely**
18—22 óráig: **A Tejipari Vállalat** vidám farsangja

25. SZOMBAT

19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Közreműködik: a **JAM** együttes

27. HÉTFŐ

18—20 óráig: **Klubtaggyűlés**
Az április havi program összeállítása.
A klubélettel kapcsolatos aktuális kérdések
megbeszélése.

9—11, 28. KEDD

15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
18—23 óráig: **Express Klub**

PATAKY ISTVÁN
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS IFJÚSÁGI HÁZ

Köbányai

Ifjúsági

Klub

'78

1102 BUDAPEST
HALOM UTCA 37/A
TELEFON: 136-879

M Á R C I U S
havi program

SZERETETTEL KÖSZÖNTJÜK A NŐKET
A NEMZETKÖZI NŐNAP ALKALMÁBÓL!

Fiatalok! Figyelem!

márciusban indul az

EXPRESS KLUB!!!

Programjainkból:

- Ismerkedési estek külföldi fiatalokkal.
- Hová utazzunk?
Az EXPRESS IRODA utazási szaktanácsadása
- Tájak, városok, emberek.
színes dia és filmvetítéssel egybekötött előadások.
- DISCO Vezeti: **Cintula**

GYERTEK, SZERETETTEL VÁRUNK

AZ EXPRESS KLUBBAN!!!

JFJÚSÁGI KLUBOK,
KISZ SZERVEZETEK
FIGYELEM!

**KLUBUNK 1978. ÁPRILISATÓL
VIT-KLUBKÉNT MŰKÖDIK!**

**Módszertani és technikai segítséget nyújtunk, a VIT-re
minél tartalmasabb felkészüléshez.**

Forduljatok bizalommal hozzánk, minden érdeklődőt
szeretettel várunk!

VEZETŐ

MŰKÖDŐ RÉTEGKLUBJAINK:

- **BARLAGÁSZ KLUB**
Minden csütörtökön 18—21 óráig
- **EXPRESS KLUB**
Minden kedden 18—23 óráig
- **GYERMEKSZÍNHÁZ**
Minden hónap második szombatján 15—18 óráig
- **GYERMEKMŰHELY**
Minden pénteken 17—19 óráig
- **JAZZ-ROCK KLUB**
Minden szombaton 19—21 óráig
- **IRODALMI PRESSÓ**
Minden hónap második szerdáján 19—22 óráig
- **FILMVILÁG**
Minden hónap negyedik szerdáján 19—22 óráig

A KLUB NYITVATART: 17—22 óráig
SZÜNNAP: VASÁRNAP

24. PÉNTEK

- 9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
- 17—19 óráig: **Gyermekműhely**
Felületek és képelemek összeállítása.
- 18—22 óráig: **A Tejipari Vállalat rendezvénye**
(Zártkörű!)

I.

25. SZOMBATON és 26. VASÁRNAP

Kétnapos kirándulás Nagymarosra.
Jelentkezni és érdeklődni lehet az irodán!

re

27. HÉTFŐ

TÓ

- 18—20 óráig: **Klubtaggyűlés**
A május havi program összeállítása.

—

28. KEDD

- 9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
- 18—23 óráig: **EXPRESS KLUB**
Hová utazzunk?
Kisfilmek.
Disco vezet: **Cintula**

29. CSÜTÖRTÖK

- 17—22 óráig: **Játékos klubest**

30. CSÜTÖRTÖK

- 18—22 óráig: **Juventus táncest**
- 18—21 óráig: **Barlangász Klub**
Barlangok és karsztforrások.
Színes dia.

31. PÉNTEK

- 17—22 óráig: **Baráti találkozó a hazánkban tanuló**
Puerto Ricó-i fiatalokkal.
Zene, tánc

„... már itt és ott fölhangzanak
elűzve kint, fagyott,
a szívbe húzódott szavak,
eszmék és kardalok”

(József A.: Március)

1. SZERDA

- 17—22 óráig: **A BKV Metro Klub vidám farsangi bálja**
(Zártkörű!)

2. CSÜTÖRTÖK

- 18—22 óráig: **Juventus táncest**
- 18—21 óráig: **Barlangász Klub**
A gerecei barlangok régészeti problémái.
Színes dia.
Előadó: **dr. Kardos László**

3. PÉNTEK

- 9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
- 17—19 óráig: **Gyermekműhely**
Frottázs (átdörzsölés)
- 18—22 óráig: **Ifjú Gárda Klub**
Filmvetítés.

4. SZOMBAT

- 19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Játszik: a **JAM** együttes

6. HÉTFŐ

- 18—22 óráig: **Kultúrfelelősök Klubja**
A FIN rendezvénysorozat és a Szakma
Ifjú Mestere tárlat megbeszélése.
Utána: **Jazz koncert**

7. KEDD

- 9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**
- 18—23 óráig: **Express Klub**
Nónapi Előzetes
Discoval egybekötött vidám est.
Vezeti: **Cintula**

8. SZERDA

18—22 óráig: **IRODALMI PRESSO**
Hogyan kell harangot önteni
Zenés irodalmi összeállítás.
Közreműködik: **B. László Dezső** és
Androvicz István előadóművészek

19—21 óráig: **Barlangász Klub**
Hévízes barlangok kutatási problémái.
Színes dia.
Előadó: **Dr. Dénes György**

9. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **Juventus táncest**

18—21 óráig: **Barlangász Klub**
Balesetvédelmi útmutató.
Előadó: **Földi Tibor**

10. PÉNTEK

9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

17—19 óráig: **Gyermekműhely**
Kollázs (ragasztások)

18—22 óráig: **Az Ihász Dániel Szakközépiskola**
zenés összejövetele.

11. SZOMBAT

15—18 óráig: **Gyermektáncház**
Közreműködik: a **Boróka** együttes zenekara

19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Játszik: a **JAM** együttes

13. HÉTFŐ

19—21 óráig: **Az élő és élettelen anyag, tulajdonságaik.**
Ismeretterjesztő előadás.
Film: *Élő és élettelen határán.*

14. KEDD

9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18—23 óráig: **EXPRESS KLUB**
Hová utazzunk? (Szaktanácsadás)
Tájak, városok emberek (dia)
Disco vezet: **Cintula**

15. SZERDA

19—22 óráig: **130 éve történt**
Megemlékezés a 48-as magyar szabadságharcra
Filmvetítés: **Szegénylegények**

16. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **Juventus táncest**

18—21 óráig: **Barlangász Klub**
Lendvay Ákos: Az MKBT 1978. évi közgyűléséről
küldöttek megválasztása.

17. PÉNTEK

9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

17—19 óráig: **Gyermekműhely**
Montázs (Új képek alkotása)

18—22 óráig: **Ifjú Gárda Klub**
Filmvetítés, sportprogram

18. SZOMBAT

19—22 óráig: **Jazz-rock Klub**
Közreműködik: a **JAM** együttes

20. HÉTFŐ

19—22 óráig: **SPORTKLUB**
Kint vagyunk a vízből!
Beszélgetés **Szívós Istvánnal**, a magyar vízilabda válogatott tagjával.

21. KEDD

9—11,
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18—22 óráig: **EXPRESS KLUB**
Emlékezzünk a Tanácsköztársaságra. (Vélemény)
Hová utazzunk?
Disco vezet: **Cintula**

22. SZERDA

19—22 óráig: **FILMVILÁG**
A lovakat lelövik, ugye?

23. CSÜTÖRTÖK

18—22 óráig: **Juventus táncest**

18—21 óráig: **Barlangász Klub**
A Bükk mészkőbarlangjai.

PATAKY ISTVÁN
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS IFJŰSÁGI HÁZ

Kőbányai

Ifjúsági

Klub

'78

1102 BUDAPEST
HALOM UTCA 37/A
TELEFON: 136-879

ÁPRILIS

havi program

ÉLJEN ÁPRILIS 4.
HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK ÜNNEPE!

XI. VILÁGIFJÚSÁGI
TALÁLKOZÓ
1978. JÚLIUS 28-
AUGUSZTUS 5.

J FJÚSÁGI KLUBOK,
KISZ SZERVEZETEK
FIGYELEM!

KLUBUNK 1978. ÁPRILISÁTÓL
VIT-KLUBKÉNT MŰKÖDIK!

Módszertani és technikai segítséget nyújtunk, a VIT-re
minél tartalmasabb felkészüléshez.

Forduljatok bizalommal hozzánk, minden érdeklődőt
szeretettel várunk!

VEZETŐS

MŰKÖDŐ RÉTEGKLUBJAINK:

- BARLANGÁSZ KLUB
Minden csütörtökön 18—21 óráig.
- EXPRESS KLUB
Minden kedden 18—23 óráig.
- GYERMEKTÁNCCHÁZ
Minden hónap második szombatján 15—18 óráig.
- GYERMEKMŰHELY
Minden pénteken 17—19 óráig.
- IRODALMI PRESSO
Minden hónap második szerdáján 19—22 óráig.
- FILMVILÁG
Minden hónap negyedik szerdáján 19—22 óráig.

A KLUB NYITVATART: 17—22 óráig.
SZÜNNAP: VASÁRNAP

22. SZOMBAT

18—22 óráig: **ZEPHYR** együttes táncestje

24. HÉTFŐ

17—19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

19 órától: **KLUBTAGGYÜLÉS**

25. KEDD

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18—23 óráig: **Express Klub — VIT Klub**
Találkozó külföldi fiatalokkal a VIT jegyében.
Játékos vetélkedő — Disco — Vezeti: **Cintula**

26. SZERDA

19—22 óráig: **Filmvilág**
„Szelid motorosok” c. film vetítése.
VIT Klub

27. CSÜTÖRTÖK

18—21 óráig: **Barlangász Klub**
„Előkészületek az MKBT 1978. évi közgyűlésére.”
Előadó: **Lendvay Ákos**

18—21 óráig: **JUVENTUS** együttes táncestje

28. PÉNTEK

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18 óráig: **Gyermekműhely**
Képzés, tárgypítés.
Vezeti: **Keresztes Dóra** és **Sinkó István**

19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

22 óráig: **VIT Klub — Tejipari Szállítási Vállalat**
KISZ-szervezetének klubestje.
KUBA '78 a XI. VIT jegyében
VIT-ek története c. vetélkedő

29. SZOMBAT

22 óráig: **ZEPHYR** együttes táncestje

22 óráig: **JUVENTUS** táncest

„Adj emberséget az embernek
adj magyarságot a magyarnak,
hogy mi ne legyünk német gyarmat.”

(József Attila: Hazám)

1. SZOMBAT

18—22 óráig: „**Bolondok napja**” Vidám klubest.
Vendégünk: **Bőröczki József** parodista

2. VASÁRNAP

18—22 óráig: **ZEPHYR** együttes bemutatkozó koncertje.

3. HÉTFŐ — sz ü n n a p —

4. KEDD

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18—23 óráig: **Express Klub**
Vendégeink: Szovjet fiatalok
Megemlékezés hazánk felszabadításának
33. évfordulójáról.

5. SZERDA

18—22 óráig: **Középiskolás Klub**
A VIT-ek története, VIT-es játékok, dalok.
Vezeti: **Édes Gyula**

6. CSÜTÖRTÖK

18—21 óráig: **Barlangász Klub** (csak ügyelet)

18—22 óráig: **JUVENTUS** táncest

7. PÉNTEK

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

16—18 óráig: **Gyermekműhely**
Montázs, kollázs.
Vezeti: **Keresztes Dóra** és **Sinkó István**

17—19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

16—21 óráig: **Ifjú Gárda Klub**
„Napjaink katonapolitikai kérdései”
Előadó: **Tóth Sándor** alezredes

8. SZOMBAT

15—18 óráig: **Gyermektáncház**
Foglalkozást vezeti: **Mészáros Emőke**
Közreműködik a **Boróka együttes**

18—22 óráig: **ZEPHYR együttes estje**
Elmény beszámoló a norvégiai útról.

10. HÉTFŐ

17—19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

19 órakor: **„Elmélet és gyakorlat dialektikája a mai magyar társadalomban.”**
Ismeretterjesztő előadás meghívott előadóval.

11. KEDD

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18—23 óráig: **Express Klub**
Baráti találkozó külföldi fiatalokkal.
DISCO — vezeti: **Cintula**

12. SZERDA

19—21 óráig: **Irodalmi Presszó**
Tél van (Közönséges játék)
Az Utca Színpad műsora

13. CSÜTÖRTÖK

18—21 óráig: **Barlangász Klub**
Tavaszi tábor elemzése — Leltár
Előadó: **Földi Tibor**

18—22 óráig: **JUVENTUS táncest**

14. PÉNTEK

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

16—18 óráig: **Gyermekműhely**
Montázs (új képek alkotása)
Vezeti: **Keresztes Dóra és Sinkó István**

17—19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

18—22 óráig: **Az Ihász Dániel Szakközépiskola zártkörű klubestje**

15. SZOMBAT

18—22 óráig: **ZEPHYR együttes estje**
Zenei bemutató az új irányzatokról, Norvégia

17. HÉTFŐ

17—19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

19—22 óráig: **Sportklub.** Házi asztalifoci és sakktverseny.
Jelentkezés március 14-ig az irodában.

18. KEDD

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

18—23 óráig: **Express Klub**
Hová utazzunk? (szaktanácsadás)
DISCO — vezeti: **Cintula**

19. SZERDA

19—22 óráig: **Játékos klubest**

20 órakor: **VEZETŐSEGI ÜLÉS**

20. CSÜTÖRTÖK

18—21 óráig: **Barlangász Klub**
Geológia III. — színes dia-előadás
Előadó: **Dr. Kordos László**

18—22 óráig: **A KÖZPONTI VIT-KLUB**
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSA
(a programról külön meghívót adunk ki)
Táncest — közreműködik a **JUVENTUS együttes**

21. PÉNTEK

9—11
15—17 óráig: **Gyermek-nyelvtanfolyam**

16—18 óráig: **Gyermekműhely**
— Festés és ragasztás (képépítés)
Vezeti: **Keresztes Dóra és Sinkó István**

17—19 óráig: **Spanyol nyelvtanfolyam**

16—21 óráig: **Ifjú Gárda Klub**
Filmvetítés, disco

Jelentés a Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó Szakosztály
"Fényes Elek" csoportjának 1978 évi munkájáról

Január közepén gyakorló-oktató turákkal, előadásokkal kezdődött a csoport éves tevékenysége. Ebben az időszakban nagy súly nehezedett a csoport szervezőire, akik igen fontos, ez évre előirányzott feladatokat készítettek elő.

Mindenképpen első helyre kívánkozik a Lengyel-barlangban végzett levegővizsgálat, amelyet egy éven keresztül szándékozunk végezni. A márciusban elkezdett mintavételeknél lényegesnek tartottuk, hogy a mintavétel a hónap közepe táján történjen, s az elemzés 24 órán belül lehetséges legyen. Mindehhez tudni kell azt, hogy a Lengyel-barlang széndioxidos levegőjét aránylag kevesen tudják elviselni. Többnyire az történik, hogy aki a hasadék alá lejut, egy darabig nem kívánkozik a barlangba. Nehezen tudtam összeválogatni csoportomból 6-8 embert erre a feladatra. Számításba kellett venni 1-2 embert a Gerecse- és Pilis-csoportból is, mint tartalékot. Figyelembe kellett venni a táborokat, a külföldi turákat, hiszen bármely okból elmaradó egyetlen elemzés nagymértékben rontotta volna a vizsgálat sorozat jelentőségét, hitelét.

Az eddigi 10 mintavétel megerősítette, hogy a barlang levegőjének széndioxidját nagyrésztben a csepegő vizek adják. I.e. Nem zártuk ki azonban azt a lehetőséget sem, hogy a széndioxid szerves oxidációs folyamatok terméke, ezt azonban további részletesebb vizsgálatokkal kellene valószínűsíteni. 1979-re tervezzük is a következő vizsgálat sorozat elkezdését. Ehhez és az ezt követő vizsgálatokhoz viszont elengedhetetlenül szükséges a barlang lezárása, még hozzá oly módon, hogy jelenlegi bejáratát többszörös beépített rácsrendszerrel záránánk - ezzel az eredeti klimaviszonyokat is megőriznénk és új bejáratot nyitnánk. Ez a bejárat dupla páncélajtóval lenne el látva, s lényegében hermetikusan zárna.

Többen készítettek már térképet a Lengyel-barlangról. / A Tatabányai Szénbányák Barlangkutató Csoportja, a Vasutépítő Törekvés Simsa P. vezetésével és e sorok írója is / de ezek pontossága nem üti meg a kívánt mértéket. Hossz és keresztmetszvényeket pl. egyik felmérő sem csinált, s maximum 49 m. mélységig térképeztek. Az új bejárat nyitása, a klimaviszonyok tanulmányozása azonban előtérbe helyezte a barlang pontos, részletes felmérésének igényét is. Jelenleg a bejárat környéke a Létras-teremig felmérve-erre szükség van a lezárás tervdokumentációjához-1979-ben pedig a fixpontokat akarjuk elhelyez-

ni a barlang többi szakaszán, s előzetes felmérési vázlatot készítettünk.

A csoport második számú munkahelye a Hófehérke-barlang volt. Itt a csoport biológusa, Bajor Tamás végzett részletes megfigyeléseket, vizsgálatokat Horváth Árpád segítségével. Az 550 minta elemzése megbízható keresztmetszetet nyújt a barlang élővilágáról. Megfigyeléseit 9 oldalas jegyzőkönyvben rögzítette, és mellékelte a barlang vázlatos hosszmetézetét a biológiai zónák jelölésével együtt. /lásd külön

Egész évben próbálkoztunk a~~t~~ általunk "Gyilokjáró"-nak elnevezett szűk hasadék kivésésével. Ez a munka elképzelhetetlen lassan ment, s csak részleges sikert értünk el. Több mint 400 óra vésés után a csoport és a szakosztály legvékonyabb emberét, Bajna Bálintot sikerült december 30-án leerőltetni a "Gyilokjárón", s így felderítette a következő szakaszt, sőt vázlatot is volt alkalma készíteni. Ezzel azonban még alig jutottunk célunkhoz közelebb, mert nehezen képzelhető el, hogy Bajna Bálint egyedül felméri majd ezt és egyedül fogja feltárni a barlang többi, további szakaszait. Folytatnunk kell tehát a lassu, fáradságos vésést, hogy a többi kutatók is le tudjanak jutni. Bizunk benne, hogy fáradozásunk nem lesz eredménytelen. Még a nyári tábor végén, egy felhőszakadás után úgy megtelt a barlang vízzel, hogy a "Gyilokjárón" felül ért. Óvatos becslés szerint ez megfelel 70 m^3 víznek. Amikor Földi Tibor, a nyári tábor vezetője egy hét múlva visszatért a barlangba, a víznek nyomát se találta. Ugy érezzük, hogy ez a tény a mi továbbjutási esélyünket növeli.

A Tagló utcai munkákból elsősorban szervezési, irányítási oldalról vettük ki részünket. A teljes szervezés, lebonyolítás a mi dolgunk volt. A produktív munkában 3 fő vett állandóan részt, a többiek csak 2-3 napra tudtak bekapcsolódni vizsga és munkahelyi problémák miatt.

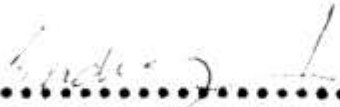
Nagy munka volt, s a szervezésen kívül a fizikai munkából is kivették részüket a csoport tagjai a Róka-hegyi-barlang lezárásánál. A lezárás szakosztályi feladat volt, mindhárom csoport adott embereket, de így is 8 napi munkába került az ajtó betétele. Tavaszra maradt a simitás és a második ajtó betétele.

Egyéb munkák: Bővítettük a 4630-as kataszteri egységről információinkat, elkezdtük a 4610-es egység feldolgozását. Felmértük a Hófehérke-barlangot, és néhány kisebb üreget. Fotósturákkal gyarapítottuk dia- és fotogyűjteményünket a Gerecse barlangjairól.

A csoport rendezésében elhangzott 5 előadás. Turavezetői tanfolyamot

végzett 3 fő, barlangtura-vezetői tanfolyamot 1 fő ill. 1 főnek gyakorlati pótvizsgát kell tenni.

Az 1978-as évet, hasonlóan az előzőekhez baleset nélkül zártuk. Munkatársaim közül kitünt: Tihanyi Péter, Stock Gábor, Bajna Bálint. Megbízhatóságukat ezúton köszönöm.

.....
Lendvay Ákos

Hófehérke-barlang. Cseppkőfal /Tihanyi/

A barlang mikrobiológiai vizsgálatának kérdése 1977. év végén vetődött fel a Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó Szakosztály "Fényes Elek" csoportjában. A vizsgálat célja a barlang mikrobiológiai térképének elkészítése volt. Azonnal megkezdődtek az előkészületek egy felmérő vizsgálatra. A felmérés során mintegy 100-150 mintát vettünk, majd ezek általános vizsgálatai után megkezdtük a felkészülést egy részletesebb vizsgálat-sorozat elindítására. A tájékoztató mintavételek 1978. április közepén történtek. A részletes vizsgálatok mintáinak vételeire ugyanazon év július közepén került sor.

A mintavétel módja, sorrendje:

A mintákat három alkalommal a barlang három fő részéből, a bejáratnál, a kürtő feletti részből és a kürtőből vettük. A mintavétel eszköze vattadugóval záródó, a dugóba beégyazott réz mintavevő kacsával ellátott kémcső volt, melyet tisztán lezárva a helyszínrre utazás előtt 140 °C-on 50 percig sterilizáltunk.

A mintavétel sterilén történt. Összesen 550 db mintát vettünk. A mintavétel után a mintákat lehetőleg 10 °C alatt tartva minél gyorsabban a budapesti laboratóriumba szállítottuk. A vizsgálatok megkezdéséig a mintákhoz steril karsztvizet pipettáztunk, s ezt letekésőbb egy héttig 4,5 °C-on tároltuk.

A minták általános vizsgálatának leírása:

- 1./ A mintákat /a fent leírt tárolás után/ az egyenként hozzáadott 3 ml steril karsztvizben suspendáltam, majd steril boxban 5 db függőcseppes tárgylemez-készítményt állítottam elő csövenként. A függőcseppes készítmények azonnali sötétlátóterés mikroszkópi vizsgálat alá kerültek az egysejtű állatok megfigyelése végett.
- 2./ Az előzőekben megmaradt suspensióból P hígítás = 4 oldatot készítettem az eredeti mintából 0,5 ml-t felhasználva. Ezt a hígított suspensiót használtam fel gellatinás alap agarra való szélesztéshez. Csövenként öt Petri-csészés készítmény.
- 3./ A szélesztett anyagot 72 órás incubáció után étessző fényes mikroszkópi televizsgálatnak vetettem alá. A makroszkópos és mikroszkópos televizsgálatok eredményeképpen számos mikroorganizmus féleséget izlélhattam, ezeket monokulturás készítmények előállítására használtam fel.

Az incubálás 18-19 °C-on történt. Ezek után a csészéket 37 °C-on incubáltam további 48 óráig. A megfigyeléseket rögzítettem.

4./ A nyert monokulturákat 1500 x-os nagyítás segítségével kenetben is megvizsgáltam a jobb elkülönítés végett. A tisztának nevezhető kulturákat meghatározási kísérletekre félretettem, a heterogéneket további szélesztéseknek vettem alá. A vizsgálat során a fiatal monokulturákat vizsgáltam nativ és egyszerűen festett készítményben, valamint alkalmaztam a Hiss-féle tokfestést és a Gram-féle festést is.

5./ A kiértékelés a következőképpen folyt a meghatározási vizsgálatok és az előkészítési munkák során:

a./ Rögzített volt a csőszám szerint a mintavétel pontos helye.

b./ A csőből készült függőcseppes vizsgálatok a csőszám szerint lettek rögzítve.

c./ A szélesztés során nem csak a telepek minőségét határoztam meg, hanem azok előfordulási valószínűségét a mintában.

Igy ismert lett, hogy egy adott mintavételi helyen milyen minőségű mikroorganizmusból mennyi fordul elő. Ezeknek az adatoknak az ismeretében elkészítettem a barlang vészlatán a valószínűségi adatokból álló mikrobiológiai térképet. Mivel a rengeteg adat miatt az egész úgy nézett ki, hogy semmi esetre sem lehetséges így megadni az eredményeket, ezért elkészítettem a barlang élővilágának zónás felbontását, mely jól szemlélteti az eredményeket. Így itt is az egyes Zónáknak megfelelő jellemző összetételt adom meg helyi kiegészítésekkel.

Az 1. számú zóna leírása:

Az 1. számú zónába tartozik a barlang bejárati része: a tőbről alján nyíló hasadék és a barlangba vezető küszöjárát. Hőmérséklete 10 °C nyáron, télen és évszakváltások elején meközelítőleg környezeti hőmérsékletű, de a küszöjárásban befelé haladva a hőmérséklet ingadozások egyre kisebbek lesznek és mind jobban meközelítik a barlang éltagos hőmérsékletét. A hasadék alján nagymennyiségű, a tőbről behullott levél, ár, dombókból származó fadarab és felszíni föld található, melyből következik, hogy mikroélővilágának összetétele nagyrészt meköveti a felszín élővilágával.

A vizspátatok is ezt biz nyitják, mivel minden olyan mikroorganizmust kitudtunk mutatni, ami az erdei talajra jellemzőnek nevezhető. Itt megtalálhatóak voltak mindazok a mikroorganizmusok, amelyeket a barlangból származó mintákból izolálni tudtunk. A barlangi minták hasonlóságára számítva végeztem el mégis a részletes analízist, mely során szerzett tapasztalataim nagyon megkönnyítették a nagyobb számú barlangi minták vizsgálatát.

Az 1. számú zóna mikroélővilágának összetétele:

A mikroorganizmus-féleségek %/os összetétele:

FUNGI: csupa term.-ben elterjedt faj ..... 15 %

SCHIZOMYCOPHYTA: talajbaktériumok, mégpedig:

/növényi/ saprophytonok:	30-80 %
/állati/ "-	0,1-5 /60/ %
Általános talajlakók	1-10 /80/ %
ALGAE tipikus talajlakók	0-1 %
Protozoa összesen egy db.	

AZ I. SZÁMÚ ZÓNÁBAN TALÁLHATÓ ÉS IZOLÁLT MIKROORGANIZMUSOK:

SCHIZOMYCOPHYTA:

/Rendszertani sorrendben/

Nitrosomonas europaea /Winogr./

Nitrobacter winogradskyi /Winslow et al./

Hidrogenomonas pantotropha /Orla Jensen/

Thiobacillus thioparus /Beij./

Pseudomonas fluorescens /fig. psychrophil mozgékony vált./

Pseudomonas fragi /Huse./

Pseudomonas stutzeri /Kluyver/

Pseudomonas mira /Mc Beth/

Vibrio agarliquefaciens /Bergey et al./

Cellvibro ochraceus /Winogr./

Cellvibro flavescens /Winogr./

Cellvibro fulvus /Stapp et Bortels/

Cellvibro vulgaris /Stapp et Bortels/

Cellfalcicula viridis /Winogr./

Cellfalcicula fusca /Winogr./

Hyphomicrobium vulgare /Stutzer et Hartleb/

Azobacter chroococcum /Beij./

Agrobacterium radyobacter /Conn/

Chromobacterium violaceum /Bergonzini/

Alcalygenes faecalis /Cast et Chalm/

Flavobacterium aquatila /Bergey et al./

Achromobacter guttatus /Bergey et al./
Beneckea chitinovora /Campbell/
Micrococcus roseus /Flügge/
Sarcina flava /de Bray/
Sarcina lutea /Schoret/
Brevibacterium lineus /Breed/
Brevibacterium erytrogenes
Cellulomonas biazotea /Bergey et al./
Cellulomonas cellasea /Bergey et al./
Cellulomonas flavigena /Bergey et al./
Bacillus magatherium /de Bray/
Bacillus cereus /Frankland et Frankland/
Bacillus cereus varietas mycoides /Flügge/ /csak nyomokban rovarról/
Bacillus subtilis /Ch n/
Chlostridium sporogenes /Bergey et al./
Streptomyces albus /Waks et Henr./
Streptomyces cellulosa /Waks et Henr./
Streptomyces flavus /Waks et Henr./
Streptomyces coelicolor /Waks et Henr./
Streptomyces viridochromogenes /Waks et Henr./
Micromonospora bicolor /Krassilnikov/
Micromonospora elongata /Krassilnikov/
Cytophaga hutchinsonii /Winogr./
Cytophaga johnsonii /Stanier/
Polyagium cellulorum /Imsen et Soltz./
Polyagium simplex /Th./
Sporocytophaga mixococcoides /Stanier/
Sporocytophaga ellipsospora /Stanier/

FUNGI:

Dyctyostelium discoideum /Raper/
Fuligo septica /Gmel./
Physarum album /Moesz./
Physarum cinereum /Pees./
Karlingiomyces dubius /Spanow/
Karlingiomyces curvispinosus /Spanow/
Nowakowskiella elegans /Schoret/

Blastocladiella simplex /Matthews/
Mucor rammanianus /Moell./
Aspergillus niger /van Tiegh/ *Aspergillus clavatus* /nyomokban/
Aspergillus foetius /*niger* series Thom et Raper/
Penicillium notatum /Westl/
Penicillium oxalicum /Carrie et Thom/
Plicaria badia /Fuck/

ALGAE:

Bumilleria klebsiana /Pascher/
Bumilleria sicula /Borzi./
Botrydium granulatum

PROTOZOA:

Amoeba terricola /nyomokban, a falon egy mélyedésből állandóan iszapos talajból vett mintában találtam egy darabot./

A 2. számú mikrobiológiai zóna leírása:

A zónába tartozik a barlang egésze a bejárati résztől és a kuszodától eltekintve, mivel ezek az utóbbiak az egyes számú zónát alkotják. A mikroélelvilág barlangon belüli eloszlása természetesen inhomogén, így a második számú zónát is fel lehet osztani alzónákra, akár az első. Az első zónánál azért nem alkalmaztam az alzónás tárgyalási módot, mert merőben felesleges volt, hiszen semmilyen következtetés levonására nem adott volna alkalmat. A második zónában azonban remekül szemlélteti a barlang természetes mikrovilágának megváltozását a mesterséges beavatkozások eredményeként. Az alzónákat a főzóna alá rendelt kisbetűkkel jelöltem, valamint a vázlaton külön szint kaptak.

2/a zóna leírása:

A zónához tartozik a barlang legfelső része egészen a kuszoda szintjéig. A zóna alkotói mind a csapadék által bemosott mikroorganizmusok. Kis mennyiségben fordulnak elő benne a felszínen és a felszín közelében élő mikroorganizmusok, annál nagyobb mennyiségben fordulnak elő azok a baktériumok, amelyek a talaj gyökér zónájában elterjedtek. Ez a mikroorganizmus összetétel felel meg a barlang eredeti természetes mikrovilágának.

SCHIZOMYCOPHYTA:

<i>Nitrosomonas europaea</i> /Winogr./	0,8-2%
<i>Pseudomonas fluorescens</i> /Mig./	0,1-0,5%
<i>Pseudomonas mira</i> /Mc Beth/	0,5-1%
<i>Cellvibrio flavescens</i> /Winogr./	0,-0,1%
<i>Hyphomicrobium vulgare</i> /Stutzer et Hartleb/	0,1-0,9%
<i>Azobacter chroococcum</i> /Beij./	0,01-0,2%
<i>Agrobacterium radiobacter</i> /Conn./	12-19%
<i>Chromobacterium violaceum</i> /Bergonzini/	2-3%
<i>Flavobacterium aquatile</i> /Bergey et al./	14-18%
<i>Micrococcus roseus</i> /Flügge/	0,8-1,4%
<i>Cellulomonas cellasea</i> /Bergey et al./	0,5-1%
<i>Bacillus cereus</i> /Frankland et Frankland/	1-1,8%
<i>Bacillus substilis</i> /Chon./	0,8-1%
<i>Clostridium sporogenes</i> /Berg./	0,-0,5%
<i>Mycobacterium smegmatis</i> /Lehm. et Neum./	0,-0,2%
<i>Streptomyces albus</i> /Waks. et Henr./	1-2,6%
<i>Streptomyces cellulosa</i> /Waks. et Henr./	5-8%
<i>Sporocitophaga myxococcoides</i> /Stanier/	0,5-0,9%

FUNGI:

<i>Dictyostelium discoideum</i> /Raper/	0-0,3%
<i>Rhizophydium keratinophilum</i> /Karling/nyomokban/	0,01%
<i>Karlingiomyces dubius</i> /Sparrow/	0-0,2%
<i>Blastocladiella simplex</i> /Matthews/	0,01%
<i>Mucor Rammanianus</i> /Moell/	5-6%
<i>Sporobolomyces salmonicolor</i>	0,2-0,5%
<i>Aspergillus niger</i> /van Tiegh./	10-12%
<i>Aspergillus clavatus</i>	4-5%
<i>Aspergillus violaceo-fustus</i> /Gasperini/	2-3%
<i>Penicillium notatum</i> /Westl./	3-5%
<i>Penicillium oxalicum</i> /Currie et Thom/	0,5-1%
<i>Penicillium viridicatum</i> /Westl./	0,5-1%

ALGAE: -----

PROTOZOA: -----

A 2/b zóna mikrobiológiai leírása:

A zóna a bejárati rész szintjén a kőfülke oldalfalain helyezkedik el. A zóna jellemzője az, hogy fehérjebontó /rothasztó/ és kitinbontó baktériumok találhatók meg itt nagyobb mennyiségben természetes úton behordva a rovarok által. Ezeknek a baktériumoknak tápanyagokat is a barlangban tartózkodó és ott valamilyen okból elpusztult rovarok szolgáltatják. A fehérjebontó, rothasztó, kitinbontó baktériumok csak nagyobb számukban befolyásolják a mikrobiológiai előfordulási valószínűséget, minőségi szempontból a 2/a zóna baktériumai alkotják az alapját a 2/b zónának is. Itt a 2/b zóna jellegzetes baktérium-előfordulási valószínűségét írrom le.

<i>Chromobacterium violaceum</i> /Bergonzini/	.....	3,5-4%
<i>Alcaligenes faecalis</i> /Cast. et Chalm./	.....	1-1,5%
<i>Beneckea chitinovora</i> /Campbell/	.....	4-10%
B <i>Bacillus cereus</i> varietas <i>mycoides</i> /Flügge/	.....	0,1-0,2%
<i>Clostridium sporogenes</i> /Bergey/	.....	0,5-1%

Az utóbb leírt előfordulási valószínűségek átlagban értendők, természetesen a rovarokon ennél lényegesebben nagyobb az előfordulási valószínűségük.

Jellegzetes és megemlítendő egy rovaron élősködő gombafaj, melyet a falon találtam egy *Musca domestica*-n és környékén:

Empusa muscae.

Érdemes talán utalni a barlang rovarvilágára is egy keveset: a bejáratnál: *Geotrupes mutator* és *Geotrupes stercorosus* elterjedt, a 2/b zónánál elterjedtek a *Tipulidae* három faja, *Geometridae* kétfaja. Jellemző még a 2/b zónára a *Musca domestica*.

A 2/c alzóna mikroélővilágának leírása:

A zóna elhelyezkedése és mikrobiológiai összetétele egyaránt a keletkezés mesterséges voltára utal. Ez a zóna elhelyezkedése szempontjából számtalan kis részből áll. Megtalálható a barlang minden részében. Így a 2/c zóna nem nevezhető egyértelműen zónának, inkább gyűjtőegységnek, amelyben beletartoznak mindazok a kis, sokszor ternyérnyinél is kisebb területek, ahol fellelhetőek összességükben mindazok a mikroorganizmusok, amelyeket az 1. számú zónában izolálni tudtam, kivéve az algákat és mindenféle állati egysejtűt. Mindezek arra mutatnak, hogy ezek a felületek akkor alakultak ki, mikor kutatóink elkezdték bejárni a barlangba, ruhájukkal, felszerelésükkel a bejárati rész mikroorganizmusait széthordták.

Ezek a mikroorganizmusok a megváltozott rossz körülmények miatt ezután már nem tenyésztek, de megmaradtak és kimutathatók voltak a vett mintákban. Ezek a baktériumok sokszor olyan összetételben kerültek elő mint az egyes zónában. Azzal magyarázható, hogy egész sárdarabok is bekerültek és lerakódtak a barlangban. Főleg az agyagfalnál, a talapzaton és a végpontnál, ahol a cipők fogazatából külső sár pergett ki és beletaposódott az aljzatba. A falakon látható nyomok mind tartalmazzák az eddig kimutatott mikroorganizmusok közül a baktériumokat, és a mikroszkopikus gombák spóráit. Így áll össze a 2/c zóna.

A 2/c zóna jellegetes összetétele /átlagos előfordulási valószínűség/

<i>Nitrosomonas europaea</i> /Winogr./	.....	2-3%
<i>Pseudomonas mira</i> /Mc Beth/	.....	0,5%
<i>Pseudomonas fluorescens</i> /Mir./	,.....	0,3-0,6%
<i>Cellvibrio flavescens</i> /Winogr./	.....	0-0,15%
<i>Cellfalcicula viridis</i> /Winogr./	.....	0-0,1%
<i>Hyphomikrobium vulgare</i> /Stut. et Hart./	.....	0,1-0,2%
<i>Agrobacterium radiobacter</i> /Conn/	.....	7-12%
<i>Chromobacterium violaceum</i> /Bergonzini/	.....	0,5-1%
<i>Flavobacterium aquatile</i> /Bergey et al./	.....	5-10%
<i>Micrococcus roseus</i> /Flügge/	.....	0,4-0,8%
<i>Cellulomonas cellasea</i> /Berg. et al./	.....	1-3%
<i>Bacillus megatherium</i> /de Bray/	.....	0,1-0,4%
<i>Bacillus cereus</i> /Frankl. et Frankl./	.....	0,1-0,3%
<i>Bacillus cereus</i> var. <i>Mycoides</i> /Flügge/	.....	0,1%
<i>Bacillus subtilis</i> /Conn/	.....	0,2%
<i>Clostridium sporogenes</i> /Bergey et al./	.....	0,5%
<i>Streptococcus albus</i> n omokban!		
<i>Streptomyces albus</i> /Waks. et Henr./	.....	1-2%
<i>Streptomyces celluloseae</i> /Waks. et Henr./	.....	6-8%
<i>Streptomyces coelicolor</i> /Waks. et Henr./	.....	1-3%
<i>Micromonospora elongata</i> /Krassiln./	.....	0,5-1%

Valamint egyéb baktériumok.

Fungi:

<i>Dictyostelium discoideum</i> /Raper/	.....	0,1%
<i>Physarium cinereum</i> /Pres./	.....	0,05-0,1%
<i>Karlingomyces dubius</i> /Sparrow/	.....	0,1-0,2%
<i>Blastocladiella simplex</i> /Matthews/	.....	0,05%

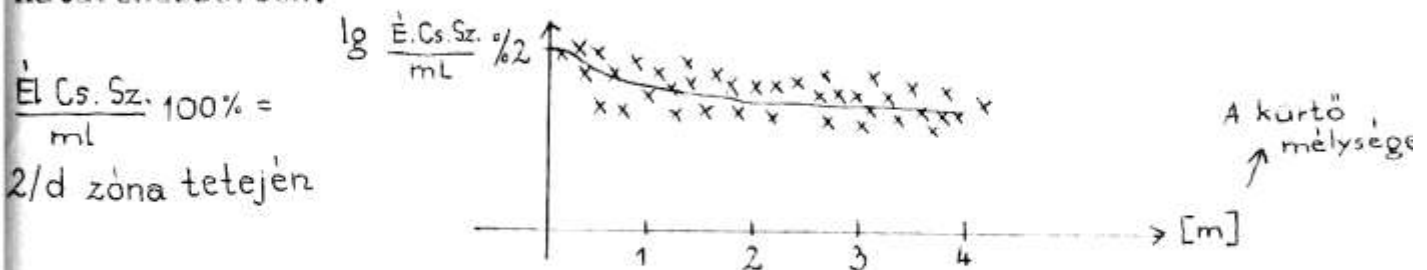

Mucor rammanianus /Moell./	..... 0,05%
Aspergillus Niger /van Tiegh./	..... 8 %
Aspergillus clavatus	..... 4 %
Aspergillus violaceo-fustus /Gasper/	..... 0,1-1%
Penicillium notatum /Wastl./	..... 2 %

valamint egyéb, az egyes zónában megtalálható saprophyták spórái.

A 2/d zóna leírása:

Ez a zóna tulajdonképpen a 2/a zónának a folytatása. Mindössze abban különbözik tőle, hogy lényegesen kisebb az élőcsiraszám, mint az a vizsgálatok során kiderült. Ez a zóna sem homogén, hanem egy függvény szerint változik benne az élőcsiraszám. /tört-függvény darabja a koordináta rendszer első negyedében/ A barlang kürtője tartozik a zónába. Összetételét a barlangba becsurgó víz alakította ki, ilyen módon alakult ilyen változóvá az élőcsiraszám. /Megjegyzendő, hogy az élőcsiraszám-változás nem jelentős az eltérés azonban jól nyomkövethető az alábbi beosztási koordináta rendszerben:

A 2/d zóna alján és a 2/a zóna tetején mérhető élőcsiraszám értékek közötti különbség 15 %.

M E L L É K L E T

Monokulturák vizsgálata:

a./ baktériumok esetében:

- 1./ Monokultura első passzázs /ferde/ agaron huzott csik.
- 2./ Szurt agar /magas/ + 0,5%-os methylvörös ind. ag.
20:1 m.v.
- 3./ Szurt gelatina /+ 0,5 %-os methylvörös ind. gel.
25:1 m.v. pH: 7,4-7,6./
- 4./ Süllyesztett hom. agar kultura.
- 5./ Methylenkékes vékony ferdeagar + 25:1 arányban KNO_3
- 6./ Methylenkékes vékony agarlemez.
- 7./ Glukose + neutrális agar oldat + methylvörös ind.
- 8./ Laktose +   "-"
- 9./ Maltose +   "-"
- 10./ Szacharose +   "-"
- 11./ Galaktose +   "-"
- 12./ Mannit +   "-"
- 13./ Arabinose +   "-"
- 14./ Raffinose +   "-"
- 15./ Xilose +   "-"
- 16./ Glicerines burgonya táptalaj /tenyésztés után pH vizsgális/
- 17./ Karsztviz + 4 s% pepton + celluloz film /száraz tömege ismerve, vizsgálat után állandó tömegig szárítva, előzőleg bédésztvizzel alaposan leöblítve, sötétlátóterekben, nem immerziósan vizsgálva, visszamérés./
- 18./ Tryptonviz indolképzés kimutatására /Kovács-féle reagens/.
- 19./ Vékony keményítő agarlemez /reagens: Lugol-féle oldat/.
- 20./ Mikroszkópos vizsgálatok: Hiss-féle tokfestés

Gram-féle festés

Ag impregnációs csillófestés

Megjegyzendő, hogy nem minden esetben, sőt az esetek többségében nem volt szükség a fent leírt vizsgálatok elvégzésére teljes számban, mivel rendszerint a faj megadásához elég jellegetesség mutatkozott meg, már az elsőnek elvégzett 1;3;4;5;6;7;16;17;19;20; számú vizsgálatoknál. Még ezek között is történtek nagyszámban elhagyások, mert annyira jellemzőek voltak a fellelési körülmények.

b./ gombák esetében:

- 1./ A szélesztett lemezekken idővel megjelenő gombák telepeiből ferde Czapek-Dox agaron monokulturákat hoztam létre.
- 2./ Figyelemmel kísértem a telepek fejlődését, feljegyzéseket készítettem, amit a névmeghatározásoknál később felhasználtam.

- 3./ A monokulturákból mikroszkópos készítményt állítottam elő natív és egyszerűen festett készítményeket.
- 4./ Ezen eredmények alapján névmeghatározást végeztem. A névmeghatározásnál fontos szerep jutott a csőszámhoz rendelt mintavételkor készített feljegyzésnek a pontos fellelési ill mintavételi körülményekről.

A mintákat vették: Horváth Árpád és Bajor Tamás

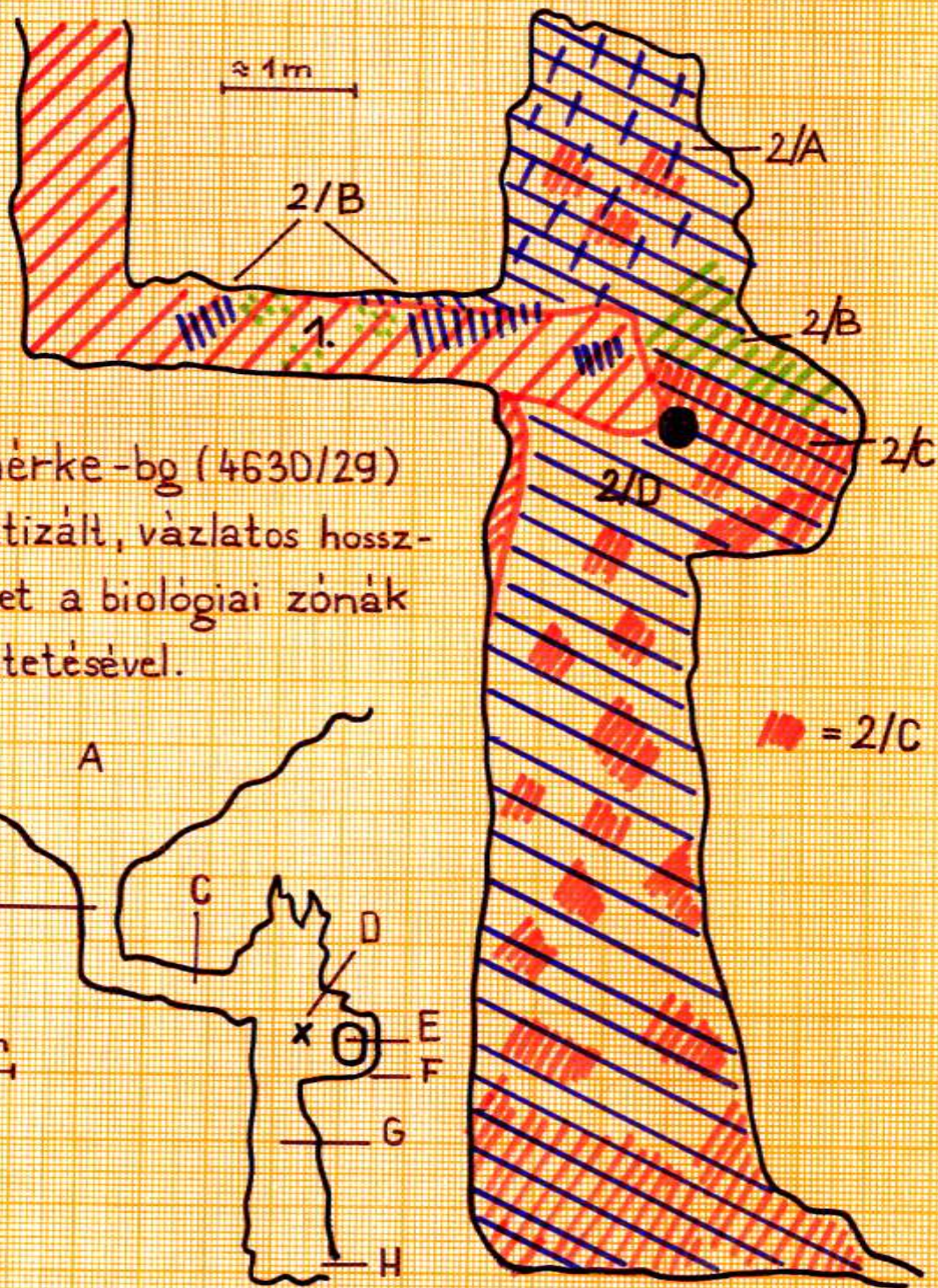
A vizsgálatot végezte és a jegyzőkönyvet készítette 1978 július-augusztus hónapban:

Bajor Tamás

/: Bajor Tamás :/

Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó
Szakosztály "Fényes Elek" csoport

Hófehérke-bg (4630/29)
 Sematizált, vázlatos hossz-
 metszet a biológiai zónák
 feltüntetésével.

Rajz: Bajor Tamás
 1978

A = Töbör

B = Hasadék

C = Kúszójárat

D = Kis híd

E = Fülke

F = Agyag szifon

G = Kürtő

H = Alsó hasadék
 kezdete.

Hófehérke-barlang. Végpont /Bajna/

Hófehérke-barlang. A hasadék tág szakasza alulról /Bajna/

A tatabányai Lengyel-barlang levegőjének
szén-dioxid tartalma
1978.március és november között

A Lengyel-barlang levegőjének összetételét 1978. márciusa óta havonta vizsgáljuk. Előzetesen a levegő CO₂ tartalmát közöljük novemberig. A vizsgálatsorozat befejezése után közöljük a teljes eredményt a meteorológiai adatokkal együtt.

	Felszín	Akna- terem	Guanó- terem	Nehéz- terem	Hajó Ferde- terem	Végpont /mély- pont/
március	0,0	0,2	0,6	2,0	-	2,5
április	0,0	0,2	0,7	2,0	-	2,8
május	0,0	0,1	2,0	2,7	-	3,0
június	0,0	0,7	2,3	2,4	1,8	2,4
július	0,0	0,7	1,8	2,3	2,4	2,0
augusztus	0,0	0,7	2,4	3,8	3,8	3,3
szeptember	0,0	1,7	2,6	3,3	-	3,0
október	0,0	2,1	2,8	3,8		3,7
november	0,0	1,0	2,3	3,9	2,8	4,0

A levegőmintát a felszínen és a barlang négy, esetleg öt pontján futball-belsőbe vesszük gumimatrac pumpa segítségével. A mintavevő megy a barlangban elől és a pumpát 15-ször átszellőzteti mielőtt a futball-belső fel-fujja. Általában a talaj felett 0,5 m-rel veszünk mintát, a lezárás Hofmann-szorítóval történik. A minták barlangból való kijuttatása igen körülményes, a felfujt belsőkre vigyázni kell és a barlangban három helyen is szükséges kötél használata. Ezért a turákhoz minimum 4 fő szükséges. A végpontra ketten mennek le, a Hajótól már csak zseblámpával /mivel a karbidlámpa itt nagyon gyakran elaludna/.

A harmadik ember a Hajóban vár, a negyedik pedig a hasadék tetején segít a kijövetelnél és összetekeri a kötelet.

A futball-belsőkb kb 3 napig megbízhatóan tartják a gázmintát /mind mennyiség, mind összetétel szempontjából/. A vizsgálatot általában a mintavételt követő nap délelőttjén végezzük, tehát egy napon belül.

A levegő elemzését Orsat-féle füstgáz-elemző készülékkel végezzük. A készülék gázbürettájának térfogata a hozzá csatlakozó üvegcsövekkel /a csapokig/ együtt 100,0 ml. A büretta 0,2 ml-enként van beosztva, tehát 0,1 ml, azaz 0,1 tf% pontossággal olvasható le.

Az elnyelető oldatok:

CO₂ elnyelető oldat:

45 g KOH-ot 90 ml desztillált vízben feloldunk és az oldatot lehütjük. Így kb 100 ml 33 s%-os káliumhidroxid oldatot kapunk, amelynek 1 ml-e kb 40 ml széndioxidot képes elnyelni.

O₂ elnyelető oldat:

A oldat: 10 g pirogallolt 20 ml vízben feloldunk.

B oldat: 50 g KOH-ot 80 ml vízben feloldunk, lehütjük.

Az A és B oldat elegyítésével kb 120 ml sötétbarna folyadékot kapunk, amelynek 1 ml-e kb 21 ml oxigént nyel el.

A zárófolyadék összetétele: 29 g Na₂SO₄

6 ml H₂SO₄

110 ml desztillált víz

10 csepp 0,1%-os metiloranzs

A gázbürettát háromszor átöblítjük a vizsgálandó levegővel, negyedszer pedig pontosan 100,0 ml levegőt engedünk bele, a mintavevő csapot elzárjuk, az első elnyelető edény csapját kinyitjuk és a szívóedényt fel-le mozgatva a gázt a bürettából az elnyelető edénybe nyomatjuk többször egymás után. 8-10 átnyomatás tökéletes elnyelést eredményez. Az első elnyelető oldatot a csapig felszivatjuk, a csapot elzárjuk és megnyitjuk a második /O₂-t elnyelő/ edény csapját. Ezen a folyadékon kb 20-szor kell a gázt átnyomatni a teljes elnyelődéshez.

A levegő vizsgóztartalmát a hőmérséklet és a relatív páratartalom mérésével határozzuk meg. Mivel a hőmérő fél fok pontossággal olvassuk le, a higrométer pedig 3-4% pontosságu, a vizsgóztartalom meghatározásának abszolút hibája kb 0,1 tf%. A levegőben az oxigénen, nitrogénen és szén-dioxidon kívül más gázok is vannak összesen kb 0,9 tf% mennyiségben, tehát a N₂ tartalmat úgy számítottuk, hogy az O₂, CO₂ és vizgőz mennyiségének összegét levontuk 99,1-ből.

Tihanyi Péter
.....
Tihanyi Péter

Lengyel-barlang. A Hajó orra /Lendvay/

Hófehérke-barlang. Zászlócskák /Tihanyi/

Beszámoló a Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó Szakosztály
"Pilis" csoportjának 1978 évben kifejtett tevékenységéről.

1978 első felében a Pilis-csoport a Gerecse-csoporttal együttműködve Gáspár József irányítása alatt dolgozott. Az év második felétől -szakosztályvezetői megbízás alapján - ideiglenes jelleggel a csoport vezetését én vettem át.

Január-február hónapban a csoport tagjai barlangbejárásokon, nyílt turákon vettek részt. Így több alkalommal előfordultunk a Mátyás-hegyi, Ferenc-hegyi barlangokban. Március hónaptól indult meg a munka, mégpedig a Szöllősi -Arany-lyuktól 30 méterre elhelyezkedő rányelőnél. Ut mellett fekszik, kíváncsi kirándulók ellen is védeni kellett, így körbe kerítették. A munka megkezdése előtt erős felső ácsolatot készítettek, amelyen 2-3 ember biztonsággal mozoghatott. A tényleges feltáró munka a tavasszi táborunkban Csapi Dezső és Farkas Béla vezetésével indult meg. 6-8 fővel dolgozva tábor végéig eltávolítottak 5-6 m³ kitöltést ill. sziklát. Tábor közepétől biztatóan alakult a helyzet, mert láthatóvá vált egy hasadék. Lendületes munkával olyan pozícióba jutottak, hogy zseblámpával 18 m mélységig tudtak levilágítani. A tavasszi esőzések azonban a tábort követően omlást idéztek elő, és bár a hétfői munkaturákon a bezudult anyag nagyrészt kibontották, a barlangba még nem sikerült bejutni. Összesen kitermeltek ezen a munkahelyen kb. 10-12 m³-t.

A nyári időszakban a csoport tagjai az Ajándék-barlang feltárását szorgalmazták. A hatalmas omlás /mely robbanás eredménye/ nehezen adja meg magát. Több mássás sziklatömböket húztak ki az omlásból, s ezeket felaprítva juttatták a felszínre. Erről a munkahelyről Csapi Dezső információja szerint 3 m³ anyag jutott a deppóhoz. Szakosztályi feladat volt a Róka-hegyi-barlang lezárása. Lendvay Ákos által készített tervek alapján végzett lezárásból csoportunk oroszánrészt vállalt. Különösen kitüntette magát Takács László és a betegségből felgyógyult, újra aktív Szécsényi László. A klubot a csoport tagjai idejüktől és beosztásuktól függően aktívan látogatják. Két előadást tartottak. Turavezetői vizsgát tett 4 fő.

Az MKBT által rendezett előadássorozaton két fő vett részt. Sajnos a barlangtura-vezetői tanfolyamon résztvevő csoporttagok váltott műszakból eredő hiányzások miatt menetközben kihullottak.

Tihanyi Péter
.....
Tihanyi Péter
megbízott csoportvezető

A Kőbányai Barlangkutató és Hegymászó Szakosztály
"Berecse" csoportjának 1978 évi jelentése

Csoportunk több tagja év elején a szokásos nyílt turák vezetésében, szervezésében jeleskedett. Ezeket részt vettek a csoport tagjai is, így gyakorló-edző turáknak is felfoghatók.

Szakosztályunk Pilis-csoportjával karöltve dolgoztunk a Szőlősi-Arany-lyukban és ennek rányelőjében. Tavaszi táberünk alatt jelentős lépéseket tettünk a továbbjutás érdekében. Így pl. megoldottuk az Arany-lyuk szellőzését. Eddigi munkánkat igen zavarta, hogy 2-3 óra munka után olyan párás és füstös lett a barlang levegője, hogy alig láttunk. Egy 3 m mély eltömődött kürtő átbontásával cirkulációt tudtunk létrehozni, így kb. 5 órán át elviselhető a klíma. A kényelmetlen, szűk kuszójáratot a Csomópont után véstük, tágitottuk s lehetővé tettük, hogy az itt rendszeresen meggyülő víz el is tudjon folyni.

Sajnálatos, hogy deppózási nehézségek miatt a legmélyebb részen lévő bontási pontról minimum 4 ember szükséges a kitermelt anyag biztonságos helyre juttatásához. Ez ok miatt a kitermelt 480 vödör hordalék megfelelő teljesítménynek tűnik. Nagyobb mennyiségű csapadék lehullása esetén a mélyponton szitál felülről a víz. Ilyen esetekben - kényszerűségből - a Rejtett-barlangon dolgozunk. Egész évben összesen 5 munkanap alatt 800 vödör kitöltést távolítottunk el ebből a jelentéktelennek látszó üregből. Lefelé mélyülő forráskürtőnek látszik - eddig.

Néhány óra erejéig besegítettünk a tatabányai Vértes László-barlang bejáratának kiépítésébe is. Juhász Márton kért fel bennünket, mivel emberei reggel nem tudtak kivonulni munkára.

A szakosztály által vállalt Tagló utcai veszélyelhárítási és egyéb munkákból alaposan kivettük részünket. Tavasszal elsősorban Földi Tibor, Bárkányi László, Konnerth Dániel, a munka második szakaszában pedig az őszi-téli hónapokban az örökifju és a Pilis-csoportnak is besegítő Szécsényi László végzett kiváló munkát.

A Róka-hegyi-barlang lezárásában a szakosztály minden csoportja - így mi is - résztvettünk. A sódert szállító teherautók a felhagyott bányaudvarba bemenni nem tudtak, így a 7 m³ sódert vödörben kellett mindegy 60 méterrel arrébb szállítani. Hasonló volt a helyzet a betonkeveréshez szükséges vízzel, csak azt 300 méterről kellett cipelni. Annak ellenére, hogy 8 napon keresztül 12-18 fő dolgozott a lezáráson, csak a külső ajtó elhelyezésére futotta időnkéből a fagyok beállta előtt.

A csoporttagok az Ifjusági Házban lévő klubot rendszeresen látogatták. Rendezésünkben 3 előadás hangzott el.

.....
Gáspár József
csoportvezető